

KOLEKTIVNO PREGOVARANJE I SINDIKATI

KOLEKTIVNO PREGOVARANJE JE ORGANIZOVAN PROCES KOJI PREDHODI
ZAKLJUČIVANJU KOLEKTIVIH UGOVORA, IZMEĐU POSLODAVCA SA JEDNE
STRANE, I ZAPOSLENIH S DRUGE STRANE. NAČELNE TEME PREGOVARANJA SU
ZARADE, RADNO VREME I USLOVI RADA.

SINDIKATI

Sindikat je organizacija koju stvaraju radnici.

Sindikat može predstavljati radnike u određenoj industriji ili u određenoj kompaniji, a osnovan je radi poboljšanja i održavanja plata, naknada i uslova rada. Sindikati se obično udružuju u sindikalna udruženja i sedišta sindikata.

U mnogim zemljama sindikat može dobiti status pravne ličnosti. Takvi sindikati imaju određena zakonska prava i ovlašćenja, a najvažnije je pravo na kolektivno pregovaranje sa poslodavcem radi poboljšanja plata, radnog vremena i drugih uslova ugovora o radu koji predstavlja. Kad sindikati nemaju takva prava ili ovlašćenja, obično prijetе štrajkovima i drugim kolektivnim akcijama da izvrše pritisak na poslodavca.

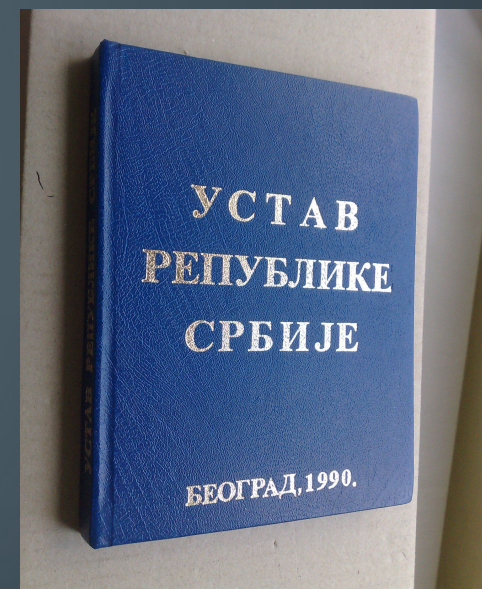

KOLEKTIVNO PREGOVARANJE U RS

Nastanak kolektivnog pregovaranja u Republici Srbiji vezuje se za period između dva svetska rata. U tom periodu kolektivno pregovaranje kao mogućnost bilo je predviđeno donošenjem Zakona o zaštiti radnika Kraljevine Jugoslavije, 1922. godine, a kao obavezno postalo je donošenjem Zakona o radnjama (obrotni zakon) 1931. godine.

Nakon Drugog svetskog rata, kolektivno pregovaranje u Srbiji bilo je više nego simboličnog karaktera. Naime, kolektivni ugovori su bili u suprotnosti sa sistemom radničkog samoupravljanja, tj. sa ulogom i položajem radnika, koji su po osnovu Ustava i zakona samostalno uređivali svoje međusobne odnose, te prava i obaveze po osnovu udruženog rada i upravljanja u okviru radne organizacije. Takvo stanje je potrajalo sve do kraja osamdesetih i početka devedesetih godina dvadesetog veka.

Republika Srbija je ratifikovala sve najvažnije konvencije Međunarodne organizacije rada koje se odnose na kolektivno pregovaranje. U skladu sa Ustavom Republike Srbije iz 1990. godine i Ustavom iz 2006. godine, kolektivno pregovaranje je ustavna kategorija i može se obavljati na nacionalnom nivou za celu teritoriju Republike Srbije

KOLEKTIVNI UGOVORI

Kolektivni ugovori (kolektivne konvencije o radu, tarifni ugovori ili kolektivni ugovori o regulisanju uslova rada) su pismeni sporazumi sindikalne organizacije (predstavnik kolektiva) i poslodavca, kojim se normiraju uslovi rada, prava i obaveze kao i druga pitanja iz radnog odnosa između radnika i poslodavca. Kolektivni ugovori o radu, umnogome se razlikuju od ugovora o radu, po tome što se kolektivnim ugovorom o radu ne zasniva radni odnos, već u prvom redu normiraju i regulišu pitanja iz sfere rada iz radnog zakonodavstva.

<http://www.komunalac-kanjiza.rs/dokumenti/scan0012.pdf>

Primer kolektivnog ugovora

SVRHA PREGOVARANJA

Svrha pregovaranja između sindikata radnika odnosno zaposlenih i udruženja poslodavaca, finalizuje se kroz zaključivanje Kolektivnog ugovora o radu.

Najvažniji elementi procesa kolektivnog pregovaranja su:

1. Pregovaračko ponašanje
2. Pregovaračka moć
3. Teme pregovora
4. Prekid pregovora

PREGOVARAČKA POSTUPANJE

Kada menadžment organizacije prizna reprezentativnost sindikatu kao predstavniku zaposlenih, tada se stiču uslovi za pregovaračko ponašanje. Obe strane su dužne da pregovaraju na konstruktivan način. Konstruktivno pregovaranje podrazumeva da obe strane uvažavaju i poštuju jedna drugu.

Konstruktivnost u pregovorima se ostvaruje na sledeći način:

- Obe strane su voljne da se sastanu u tačno predviđeno vreme;
- Obe strane su spremne da pregovaraju o nadnici, radnom vremenu i uslovima rada;
- Obe strane potpisuju pismeni ugovor i obavezuju se na poštovanje;
- U slučaju da jedna strana želi raskid ugovora, dužna je informisati drugu stranu u roku od 60 dana.

TEME PREGOVARANJA

Načelne teme pregovaranja su zarade, radno vreme i uslovi rada.

PREGOVARAČKA MOĆ

Obe strane zauzimaju otvorene pozicije jasno predstavljajući svoje ciljeve, ali i ostavljajući prostor drugoj strani za pregovore. Na primer: sindikat iznosi svoj stav suprotnoj strani o povećanju zarada za 15%, druga strana nudi 10%, prostor za pregovor je 5%. Obe strane konstruktivno gledaju da se preostali 5% reši kompromisom i pregovori se završavaju – povećanjem plate za 12,5

PREKID PREGOVARANJA

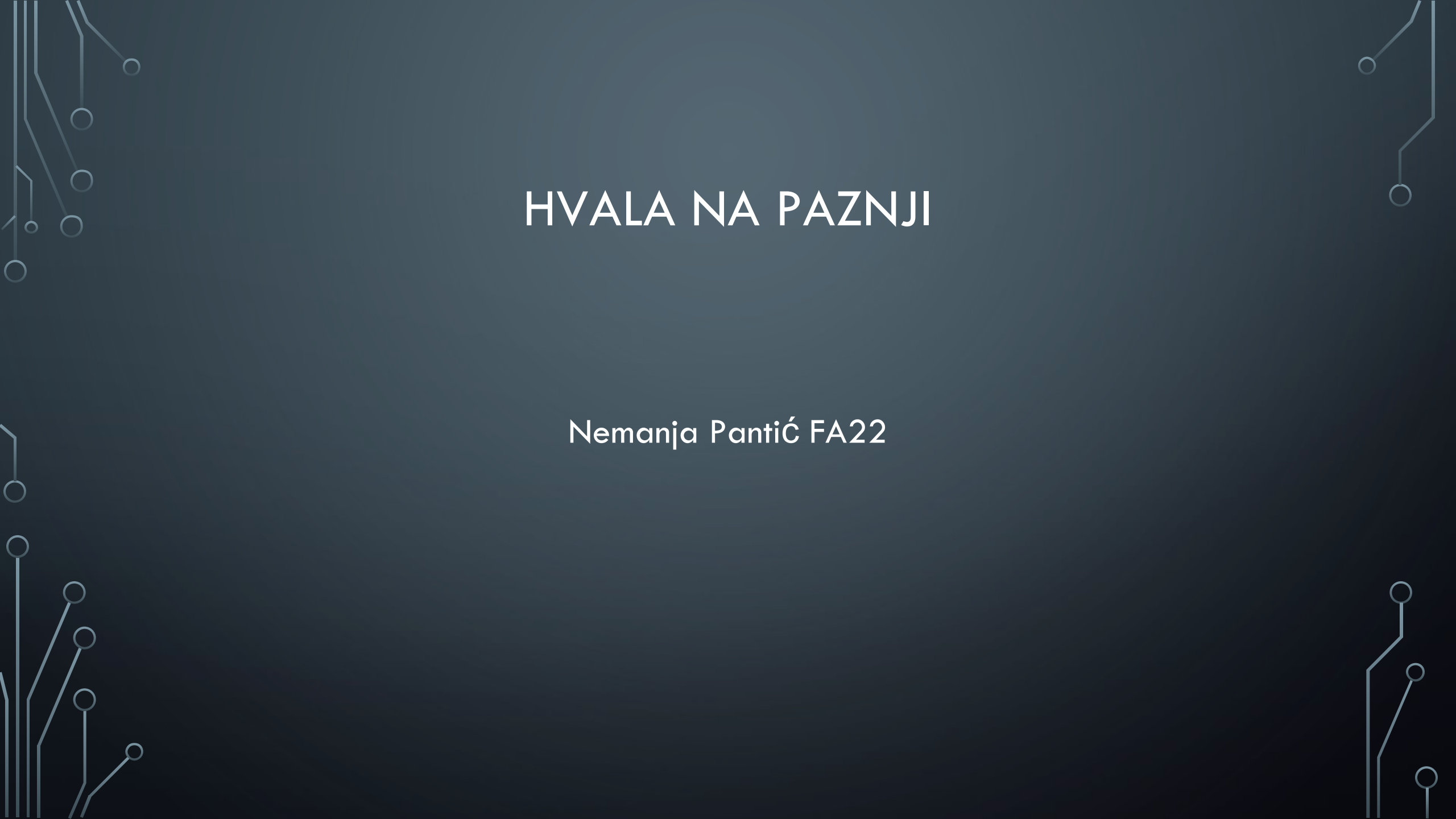
-Kolektivno prgovaranje ne može biti zaključeno dok predstavnici obe strane ne dobiju podršku:

- Predstavnici sindikata od svog članstva
- Predstavnici menadžmenta od upravnog odbora

-Ukoliko se ne postignu dogovori o pojedinim ili više obaveznim pitanjima pregovori se prekidaju.

SADRZINA KOLEKTIVNOG UGOVORA O RADU

- Priznanje poslodavca
 - Pravo upravljanja
 - Union-shop
- Uslovi rada sindikata
 - Raspored rada
 - Visina nadnice
 - Plaćanje
- Program penzionog i zdravstvenog osiguranja
 - Postupak rešavanja sporova
 - Trajanje ugovora

The background is a dark blue gradient. In the corners, there are decorative white line art elements resembling electronic circuit boards or neural networks, with lines and small circles.

HVALA NA PAZNJI

Nemanja Pantić FA22